

Міністерство освіти і науки України

**Український педагогічний університет імені Михайла Драгоманова
(Україна)**

Uniwersytet WSB Merito Chorzów (Польща)

Wyższa Szkoła Lingwistyczna w Częstochowie (Польща)

Państwowa Akademia Stosowanych w Chełmie (Польща)

**Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Instytut Pedagogiki
(Польща)**

Національний авіаційний університет (Україна)

**Кам'янець-Подільський національний педагогічний
університет імені Івана Огієнка (Україна) Інститут проблем
виховання НАПН України**

**«СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ»
присвячена 190-річчя УДУ імені Михайла Драгоманова**

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції

Київ, 24 квітня 2024 р.

*Рекомендовано до друку Вченою радою
факультету соціології та соціальної політики Українського державного
університету
імені Михайла Драгоманова
(протокол № від року)*

Редакційна колегія:

- Віктор АНДРУЩЕНКО* доктор філософських наук, професор,
дійсний член НАПН України, член-
кореспондент
НАН України,
заслужений діяч науки і техніки України,
ректор Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова
- Григорій ТОРБІН* доктор фізико-математичних наук, професор, проректор
з наукової роботи Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова
- Ростислав ДРАПУШКО* кандидат філософських наук,
професор, проректор з науково-
педагогічної роботи (адміністративно-
господарської діяльності) Українського
державного університету імені Михайла
Драгоманова
- Володимир ЛАВРИНЕНКО* кандидат філософських наук, професор,
проректор з міжнародних зв'язків Українського
державного
університету імені Михайла Драгоманова
- Роман ВЕРНИДУБ* доктор фізико-математичних наук, професор,
проректор з навчально-методичної
роботи Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова
- Алла ЯРОШЕНКО* доктор філософських наук, професор, декан

- Тетяна ГОЛУБЕНКО* Факультету соціології та соціальної політики
Українського державного університету імені
Михайла Драгоманова
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
соціальної освіти та соціальної
роботи,
заступник декана з наукової роботи та
міжнародних зв'язків факультету соціології та
соціальної політики УДУ імені Михайла
Драгоманова
- Василь КАРИЧКОВСЬКИЙ* доктор педагогічних наук, професор кафедри
позашкільної освіти факультету соціології та
соціальної політики УДУ імені Михайла
Драгоманова
- Дар'я БИБИК* доктор філософії в галузі соціальної роботи,
доцент кафедри соціальної освіти та соціальної
роботи факультету соціології та соціальної
політики УДУ імені Михайла Драгоманова
- Микола БУЛАТЕВИЧ* кандидат соціологічних наук, доцент кафедри
соціології та публічних комунікацій факультету
соціології та соціальної політики УДУ імені
Михайла Драгоманова
- Марина СОЛЯНИК* кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри соціальної освіти та соціальної роботи
факультету соціології та соціальної політики
УДУ імені Михайла Драгоманова
- Андрій ЗАМОЖСЬКИЙ* викладач кафедри соціальної політики
факультету соціології та соціальної політики
УДУ імені Михайла Драгоманова
- Наталія ПОЛУЙКО* голова Студентського наукового товариства
Факультету соціології та соціальної політики
Українського державного університету імені
Михайла Драгоманова

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, що присвячена 190-річчя УДУ імені Михайла Драгоманова (24 квітня 2024 року). Київ: Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2024, 115 с.

У збірнику подано тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ», в яких висвітлюються результати досліджень науковців та практиків щодо актуальних питань соціальної політики, соціальної роботи, соціальної педагогіки, позашкільної освіти, соціології, сучасних концепцій, технологій, стратегій в умовах сьогодення в Україні.

Матеріали опубліковано в авторській редакції. Відповідальність за зміст, достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники та/або рецензенти, які рекомендували матеріали до публікації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Розвадовська Т. В., Вайнола Р. Х. Формування відповідальності студентської молоді засобами наставництва: методичні рекомендації / за заг. ред. Р. Х. Вайноли. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2021. 100 с.
2. Сопівник Р. В. Виховання особистості майбутнього фахівця агропромислової галузі крізь призму функцій наставника академічної групи. Науковий вісник НУБіП України. Серія: Психологія. Педагогіка. Філософія. 2015. № 220. С. 172 – 182.
3. Whitmore J. Coaching For Performance. The Prinseples and Practice of Coaching and Leadership. London – Boston: Nicholas Brealey Publishing, 2017. 276 p. URL: <https://archive.org/details/CoachingForPerformanceThePJohnWhitmore> (дата звернення: 19.04.2024).

Дудка О.О.

*здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня
спеціальності «Соціальна робота»
Факультету соціології та соціальної політики
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Голубенко Т.О.

*доцент кафедри соціальної освіти та соціальної роботи
Факультету соціології та соціальної політики
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-3042-888X>
t.o.holubenko@npu.edu.ua*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ У ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

Соціальна робота як наукова й професійна сфера постійно пристосовується до потреб і викликів сучасності. Потреби людей, які опиняються у складних життєвих ситуаціях, змінюються з часом, що змушує соціальну систему захисту населення шукати нові підходи. Це також стосується соціальної роботи з людьми

похилого віку, яка привертає увагу вчених. Швидке старіння населення, що супроводжується зменшенням народжуваності й збільшенням кількості людей похилого віку, стає актуальною проблемою для України та країн Європейського Союзу [5].

Поточна мета державної політики України полягає в переході до децентралізованої моделі управління, що включає в себе: забезпечення здатності органів місцевого самоврядування, створення ефективної системи територіальної організації влади, впровадження положень Європейської Хартії місцевого самоврядування та підтримка фінансової самодостатності територіальних громад. У 2019 році ЗУ «Про соціальні послуги» встановив нові принципи соціальної роботи в громаді [1].

Територіальна громада - це спільнота мешканців, що проживають у населених пунктах (селах, селищах та містах), яка об'єднана загальними інтересами у забезпеченні власного життєвого благополуччя та самостійно, в межах закону, вирішує питання місцевого значення як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування. Територіальна громада села, селища чи міста є організаційною основою місцевого самоврядування. Громади сусідніх населених пунктів можуть об'єднуватися в одну територіальну громаду, а також жителі, які належать до територіальної громади сусідніх населених пунктів, можуть виходити з неї та створювати власну територіальну громаду [4].

На рівні територіальної громади нормативно-правове забезпечення соціальної роботи з людьми похилого віку включає: програми соціального захисту людей похилого віку; плани дій щодо соціальної роботи з людьми похилого віку; рішення місцевих рад про надання соціальних послуг та інші нормативно-правові акти.

Основні нормативно-правові акти, що визначають соціальну роботу з людьми похилого віку в умовах територіальної громади:

- Закон України «Про соціальні послуги». Даний Закон визначає, що базовими формами надання соціальних послуг є матеріальна допомога та соціальне обслуговування. Матеріальну допомогу можна отримати у грошовій або натуральній формах [4].

- Закон України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні». Закон встановлює основні принципи державної політики щодо ветеранів праці, а також інших громадян похилого віку з метою формування у суспільстві культури поваги та турботи про них і забезпечення їхнього активного життя на старість. [2].

- Постанова Кабінету Міністрів України «Про організацію надання соціальних послуг». Цей документ встановлює процедури для виявлення осіб або сімей, які знаходяться у складних життєвих обставинах або мають найвищий ризик опинитися в таких обставинах[7].

- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання соціальних послуг особам з інвалідністю та особам похилого віку, які страждають на психічні розлади». [8].

- Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання діяльності територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» [9] тощо.

Отже, в Україні існує розгалужена система нормативно-правових актів, що регулюють соціальну роботу з людьми похилого віку в умовах територіальної громади. Їх основою слугують міжнародні декларації та конвенції, а також національне законодавство, зокрема Закон України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» [2].

Незважаючи на наявність ґрунтовної нормативно-правової бази, існують певні проблеми у сфері соціальної роботи з людьми похилого віку, а саме недостатнє фінансування соціальних послуг; недоступність соціальних послуг для деяких категорій людей похилого віку; недостатній розвиток соціальної інфраструктури для людей похилого віку та ін.

Таким чином, соціальна робота з людьми похилого віку у територіальній громаді має ґрунтуватися на принципах поваги до людської гідності, незалежності, самостійності та активного включення до життя суспільства. Тільки спільними зусиллями держави, громадських організацій та самих людей похилого віку можна створити умови для гідного життя людей похилого віку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вакуленко О. В. Громада як об'єкт і суб'єкт соціальної роботи / Соціальна робота в громаді: сучасні виклики та перспективи розвитку : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Дніпро, 24 березня 2023 р. Київ, 2023. С. 167-170.

2. Закон України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» від 16.12.1993 № 3721-ХІІ. Відомості Верховної Ради України, 1994, № 4, ст.18

3. Закон України «Про соціальні послуги» від 17 січня 2019 р. № 2671-VIII (редакція від 27 квітня 2022). [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> (дата звернення: 17 березня 2024 р.).

4. Конституція України: Закон від 28.06.1996 №254к/96-ВР. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 17.04.2024).

5. Кузнецов О. В., Співак Л. А., Співак Я. О. Правові основи та форми соціальної роботи з людьми похилого віку / Духовність особистості: методологія, теорія і практика : зб. наук. пр. 2023. Т. 1, № 1 (105). С. 102-112.

6. Постанова Кабінету Міністрів України «Положення про Міністерство соціальної політики України» від 17.06.2015 № 423. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/423-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 17 квітня 2024 р.).

7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про організацію надання соціальних послуг» від 1 червня 2020 р. № 587. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 17 квітня 2024 р.).

8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання соціальних послуг особам з інвалідністю та особам похилого віку, які страждають на психічні розлади» від 26.06.2019 №576 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 17 квітня 2024 р.).

9. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання діяльності територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» від 29.12.2009 №1417 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1417-2009-%D0%BF#Text> (дата звернення: 17 квітня 2024 р.).

Дума Ю.В.

*здобувача третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти, 1 курс*

*Український державний університет
імені Михайла Драгоманова*

м. Київ,

Україна

<https://orcid.org/0009-0007-0395-4052>

yu.v.duma@udu.edu.ua

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Глобалізація та цифровізація істотно впливають на соціальні взаємодії та доступ до інформації. Ці зміни відкривають нові можливості для соціальних працівників щодо використання комунікаційних технологій для покращення своєї діяльності. В умовах сучасного інформаційного суспільства, ефективна комунікація стає ключовим елементом для забезпечення якісних соціальних послуг. Це стосується здатності соціальних працівників досягати та взаємодіяти